

LESY Boletice

Boletice patří mezi nejzachovalejší přírodní oblasti v ČR. Lesní porosty původně pokrývaly téměř celé území, rozsáhlejší plochy bezlesí vznikly až s příchodem člověka. Lesy však tvoří i dnes přibližně 60% rozlohy vojenského prostoru.

a plochy spontánních náletů pionýrských dřevin. V dalším textu se budeme zabývat přirozenou lesní vegetací.

Bučiny a jedliny

Rozhodující část VÚ Boletice leží v nadmořských výškách, kde by měly dominovat bučiny. Jejich rozmanitost podmiňuje stoupající nadmořská výška i geologické podloží – na substrátech chudých živinami rostou tzv. kyselé typy, na bohatších tzv. květnaté (kostřavové nebo kyčelnicové), v nejvyšších polohách jsou smrkové bučiny. Ve skutečnosti je však buk na všech typech podkladů v nadmořských výškách asi do 900 m n. m. nahrazen jedlí. Boletické jedliny přezily bez větší úhony ústup jedle ve druhé polovině 20. století a nemají co do rozlohy a zachovalosti v ČR obdobu. Všechny uvedené typy porostů jsou v EVL Boletice předmětem ochrany.

Zalobník – květnatá bučina s kyčelnicí devítilistou

Sutové lesy

Na prudkých svazích rostou nejčastěji sutové lesy, které jsou také předmětem ochrany v EVL Boletice. Větší plochy zaujmají zejména na svazích Dřevíče, Kravíhoře a v Černém lese. V jejich stromovém patře dominuje jedle bělokorá,

dále jsou zastoupeny jilm horský, javor klen a zřejmě přirozeně i smrk ztepilý.

Bory a doubravy na vápencích

Na vápencových podkladech se můžeme v Boleticích setkat s borovými porosty, jejichž vznik zřejmě souvisí s činností člověka. V jejich stromovém patře dnes převládá borovice lesní, kterou provází jedle bělokorá, na některých místech i dub letní. Mají poměrně druhově bohatý podrost (liška obecná, dřítěl obecný aj.), v němž mimo jiné rostou i některé druhy orchidejí (např. krušítko tmavočervený).

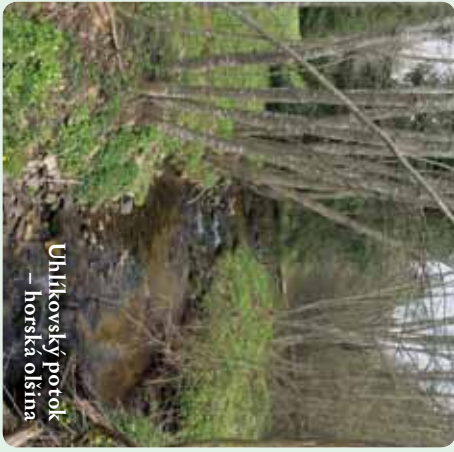
Podnáčenné smrčiny

Ze všech původních typů boletických lesů převládá smrk pouze v podnáčenných smrčínách. Vyskytují se v západní části VÚ s plošším georeliéfem. Ve stromovém patře převládá smrk, místy doprovázený jedlí bělokorou. Bylinné patro je velmi chudé. Většina smrkových porostů byla uměle založena na místě původních

Lucení potok – podnáčenná smrčína s přestřelkou lesní

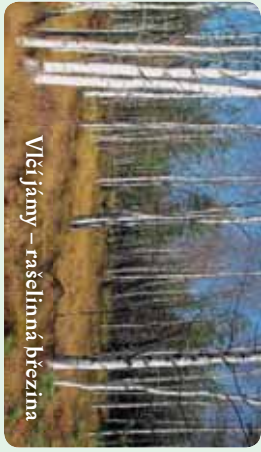
bučin nebo jedlin, ale v některých se stále udržuje velké druhové bohatství.

Uhlíkovský potok – horská olšina

Potoční luhy

Potoky a lesní pramenité provázejí lužní porosty. Ve vyšších polohách jde o horské olšiny s olší šedou, v nižších o luhy s olší lepkavou, s níž se často vyskytuje smrk. V EVL Boletice jsou předmětem ochrany.

Vlčí jámy – rašelinná březina

Rašelinné lesy

V Boleticích najdeme také rašelinné lesy – rašelinné březiny, rašelinné smrčiny a rašelinné brusinové i blatkové bory. I když nezabírají příliš velkou rozlohu, mají pro ochranu přírody mimořádný význam.

Budoucnost lesů v Boleticích

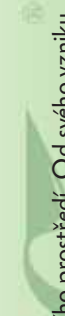
Přirodovědná hodnota lesních porostů na území VÚ Boletice vzrostla mimo jiné díky tomu, že řada míst byla delší dobu ponechána bez zásahu člověka. Zejména na takových místech se dnes vyskytují i druhy chráněné Evropskou unií. Najít optimální řešení, jak zachovat vhodné existenci podmínky pro vzácné organismy, není jednoduché. O dalším směřování lesního hospodaření, které by mělo přispět k ochraně boletických lesů, nyní probíhá obsáhlá – a nezpřístupněná – odborná diskuse. Na ní se podílí jak Vojenské lesy a statky, tak i státní ochrana přírody, nevládní organizace a zástupci akademických pracovišť. Všem diskutujícím je zřejmé, že nejdůležitější metodou ochrany zdejší vzácné přírody je šetrné hospodářské využití.

Co je Natura 2000?

Soustava chráněných území Evropské unie, jejímž základem jsou evropské směrnice o ptácích (79/409/EHS) a o stanovištích (92/43/EHS). Chrání místa výskytu celoevropsky ohrožených druhů organismů a také

Calla – Sdružení pro ochranu prostředí

je jihočeské občanské sdružení, které se zabývá ochranou životního prostředí. Od svého vzniku v roce 1991 se podílí na péči o NPR Brouskův mlýn. Účastní se správních řízení a opouje projektům, které by mohly poškodit jihočeskou přírodu. Věnuje se ochraně cenných pískoven a jiných lokalit. Prosazuje trvale udržitelnou energetiku s důrazem na obnovitelné zdroje. Je členem Sítě ekologických poradců ČR (STEP) a Krajské sítě environmentálních center v jižních Čechách (KRASEC). Více informací získáte na www.calla.cz nebo na telefonu +420 387 310 166.

biologické rozmanitosti v Evropě.

ce, záleží i na postojích veřejnosti.

Nedávno byly prostřednictvím turistických tras zpřístupněny okrajové části VÚ Boletice. Šetrná turistika je bezesporu nejlepší možností, jak seznámit všechny zájemce s přírodními krásami tohoto území. Zda se nám podaří místní přírodu zachovat i pro budoucí generace, záleží i na postojích veřejnosti.

Strále znovu se však objevují plány, které by mohly místní unikátní přírodu ohrozit. Od projektu na výstavbu velkého lyžařského areálu v oblasti Chlumu bylo sice upuštěno, vzápětí se však objevil podobný záměr na jihu území v okolí Špičáku.

Bozdova Lhota – sutový les přecházející do květnaté bučiny

V Boletických lesích se již po staletí hospodaří. Značná část území totiž patřila ke Schwarzenberskému panství. Pro další vývoj zdejší přírody se stalo určitým momentem zřízení Vojenského újezdu (VÚ) Boletice na přelomu 40. a 50. let minulého století. Tehdy zanikla většina sídel a les se začal vracet i na řadu míst, která předtím sloužila zemědělským účelům. Všechny pozemky jsou dnes ve vlastnictví státu. Hospodaření v lesích zde mají na starosti Vojenské lesy a statky ČR, s. p. – divize Horní Planá.

Unikátní boletická příroda samozřejmě nemělybyť na seznamu míst, která chrání soustava Natura 2000. Wádním nařízením zde vznikla jak evropsky významná lokalita (EVL), tak i ptačí oblast. Zhruba dvě třetiny lesních porostů se nacházejí na území Chráněné krajinné oblasti Šumava.

Typy lesů

Lesy ve VÚ Boletice jsou dosti různorodé. Na jejich proměnlivosti se podílejí přírodní faktory (vliv stanovištních podmínek), ale nezanedbatelné je i ovlivnění člověkem. Některé porosty jsou velmi zachovalé, mají přirozenou druhovou skladbu, místy nabýly v posledních desetiletích až pralesovitého charakteru. Do většiny porostů ovšem člověk v minulosti zasahoval tak, že záměrně narušil druhovou skladbu dřevin, zejména ve prospěch jehličnanů. Podle míry ovlivnění mohou být některé kulturní porosty stále ještě velmi cenné, ale jiné většinu svého ekologického potenciálu pozbyly. Pak jsou zde i holiny větčně kalamitních

Jádrové zóny v lesních porostech
– z hlediska ochrany přírody
nejcennější lesní lokality

Bučiny a jedliny

Číslo	Název
1	Bozdova Lhota
2	Břevniště
3	Bulov
4	Černá stěna
5	Černý les
6	Dlouhý hřbet
7	Dřevíč
8	Holý vrch
9	Hrad
10	Hvězdáře
11	Chlum
13	Chlumek
14	Kapradínek
15	Kraví hora
17	Malý Plešný
19	Nad Kriegovou cestou
20	Nad Kostohryzkou
21	Nad Uhlíkovskou silnicí
22	Pod Špičákem
23	Račín
27	Rysí vrch
28	Suchá hora
29	U výra
32	Žalobník

Bory a doubravy na vápencích

Číslo	Název
31	Volský vrch

Potoční luhy

Číslo	Název
7	Dřevíč
12	Chlumanský potok
16	Loutecký potok
18	Markovský potok

Rašelinné lesy

Číslo	Název
16	Loutecký potok
18	Markovský potok
24	Rašeliniště Chlumany
25	Rašeliniště Olšina
26	Rašeliniště Puchéřský potok
30	Vlíčí jámy

Podmáčené smrčiny

Číslo	Název
4	Černá stěna
7	Dřevíč
24	Rašeliniště Chlumany

Sutové lesy

Číslo	Název
1	Bozdova Lhota
5	Černý les
7	Dřevíč
9	Hrad
11	Chlum
15	Kraví hora
22	Pod Špičákem
28	Suchá hora
29	U výra

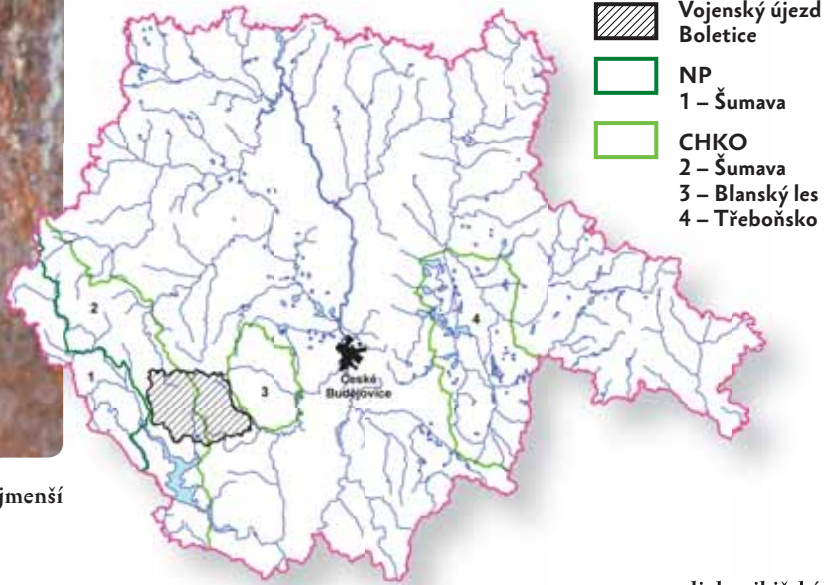
- Jádrové zóny v lesních porostech
- Sídla stávající
- Sídla zaniklá
- Ptačí oblast Boletice
- Evropsky významná lokalita Boletice
- Hranice vojenského újezdu Boletice
- Lesy

Volský vrch – bor na vápenci

kulíšek nejmenší

popelivka sibiřská

Ptačí oblast
Boletice

Lesní druhy ptáků,
které jsou předmětem
ochrany:
jeřábek lesní
kulíšek nejmenší
datlík tříprstý

Další lesní druhy
chráněné Evropskou unií:

sýc rousný
puštítk bělavý
holub doupňák
datel černý
strakapoud bělohřbetý
kos horský
orešník kropenatý
lejske malý
puštítk bělavý
žluna šedá
strakapoud prostřední
čáp černý
včelojed lesní
orel křiklavý
tetřev hlušeč
výr velký

Evropsky
významná
lokalita Boletice

Lesní druhy,
které jsou hlavním
předmětem ochrany:

Rostliny
popelivka sibiřská

Savci
rys ostrovid

rys ostrovid